

Watervogel- en ganzen & zwanentelling Gelderland, Overijssel en Flevoland

februari 2022

Beste waarnemer,

De 56^e midwintertelling zit er op en de omstandigheden waren over het algemeen gunstig. Bij een deel van de waarnemers werd het op zaterdag een 'mistwintertelling'. Rond Arnhem was er een rivierpeil een week voor de telling verhoogd, maar meer stroomafwaarts, vooral in de IJssel, was die verhoging rond het telweekend. De komende telling heeft het voorkeursweekend van **12 & 13 februari** met uitloop naar de dagen ervoor en na. Denk je als midwinterteller ik wil mijn gebied ook wel maandelijks tellen? Dat kan, dan moet je het even claimen voor de maandelijkse telling. Ik ben benieuwd wat het wordt!

Resultaten

In tabel 2 de doorgegeven aantallen per soort per provincie in de afgelopen midwintertelling. Gewoontegetrouw is de Kolgans de meest getelde 225.770, iets minder dan vorig jaar. Grauwe Gans 77.775 en Meerkoet 66.730 volgen en ook deze beide in lagere aantallen. De top 10 met () vergelijk met vorig jaar januari wordt in aflopende volgorde gevormd door Kokmeeuw (+), Brandgans (-), Smient (-), Kuifeend (-), Kievit (-), Wilde Eend (-) en Stormmeeuw (-). Opvallend is dat veel soorten in lagere aantallen zijn gezien (voorlopig beeld). Grote Zaagbek, Brilduiker en Nonnetje, soorten die we associëren met kou, zijn in gelijke (gz) en juist hogere aantallen geteld. Het aantal Blauwe kiekens bleef achter met de 19 ex ruim 40% lager dan vorig jaar maar de Zearend ruim twee keer meer.

IJsvogel, de blauwe flits

In onze provincies zijn 60 IJsvogels doorgegeven, 8 (Fl), 37 (Gl) en 15 (Ov). Vorig jaar januari waren dat er resp. 17, 87 en 64 samen maar liefst 168. Bijna 64% afname, vergelijkbaar met de landelijke afname van ruim 61% (zie landelijke watervogelnieuwsbrief). In de eerste helft van februari 2021 waren er acht dagen dat de temperatuur zowel 's nachts als overdag niet boven nul kwam. Daarbij lag er in grote delen van het land ook sneeuw in die periode. Geen omstandigheden waar de IJsvogel warm van wordt en dus bij een aanzienlijk deel kwam Magere Hein langs. Voor die dode IJsvogels, andere vogels en andere wilde dieren heeft Sovon een invoerportal 'Sterfte wilde dieren'. Deze losse meldingen van dode IJsvogels komen uit het hele land. Een aantal doodsoorzaken hebben waarschijnlijk direct of indirect betrekking op de vorst zoals: verdronken, verhongerd of verzwakt en vastgevroren in ijs in de afgelopen 20 jaar (Tabel 1). Maar Prooi en Tegen raam gevlogen zijn het meest gemeld. Onder de predatoren natuurlijk Sperwer maar de Vos is de toppredator met de meeste meldingen. Dat gaat natuurlijk over leeggehaalde nesten, iets wat wel eens gebeurt ook bij een soort als de Oeverzwaluw. Overigens zijn meldingen geconsenteerd in een klein gebied van 20 jaar of ouder. In urbaan wordt tegenwoordig steeds meer blauw gezien waardoor er ook meer tegen ramen vliegen. Tot slot de weersvoorspellingen zijn gunstig voor de IJsvogel waardoor er vele aan het broedseizoen kunnen beginnen.

Corona en vogelgriep

Tot slot neem de coronamaatregelen in acht en kom i.v.m. de vogelgriep niet dicht bij (pluimvee)boerderijen. Vind je dode of stervende vogels geef die dan door op [Sterfte wilde dieren | Sovon.nl](https://www.sovon.nl/sterfte-wilde-dieren)

Veel plezier tijdens het tellen. Heb je nog een vraag over de telling of je gebieden dan zie ik die graag.

Met vriendelijke groet,

Jan Schoppers
jan.schoppers@sovon.nl
024-7410410(w)

Tabel 1. IJsvogel. Losse meldingen doodsoorzaak in de afgelopen 20 jaar op Sterfte wilde dieren.

Doodsoorzaak:	Aantal:	Percentage:
prooi van roofvogel/-dier	38	25,7
tegen raam gevlogen	36	24,3
onbekend	31	20,9
verdronken	14	9,5
verkeersslachtoffer (weg)	7	4,7
overig	7	4,7
gebracht door kat	6	4,1
verhongerd of verzwakt	5	3,4
tegen gebouw gevlogen (niet tegen raam)	2	1,4
vastgevroren in ijs	1	0,7
gebracht door kat/hond	1	0,7

**Tabel 1. Aantallen per soort in Flevoland, Gelderland en Overijssel in januari 2022 (stand begin februari, dus voorlopig).
Kijk op de website onder Bekijk>Verspreidingskaart naar de landelijke of provinciale verspreiding.**

soort	FI	GI	Ov	totaal	soort	FI	GI	Ov	totaal
Aalscholver	1428	2265	1324	5017	Kraanvogel		1		1
Baardman	27	2		29	Krakeend	1394	10595	3653	15642
Bergeend	175	327	74	576	Krooneend	16	7		23
Blauwe Kiekendief	4	6	9	19	Kuifeend	27303	8481	3099	38883
Blauwe Reiger	133	1099	367	1599	Lepelaar		6	13	19
Bokje	1	2		3	Mandarijneend		33	20	53
Bonte Strandloper		2		2	Meerkoet	32057	29627	5046	66730
Brandgans	700	35599	5982	42281	Meeuw spec.		3		3
Brilduiker	347	158	136	641	Middelste Zaagbek	79	1	48	128
Bruine Kiekendief	2		2	4	Muskuseend		81	12	93
Carolina-eend		5		5	Nijlgans	317	1517	354	2188
Casarca		3		3	Nonnetje	103	93	145	341
Cetti's Zanger	22	5		27	Ooievaar		147	25	172
Dodaars	111	303	91	505	Pijlstaart	700	209	264	1173
Dwerggans		1		1	Pontische Meeuw	5	55	4	64
Fuut	728	1478	321	2527	Raaf		1	4	5
Gans spec.		300		300	Rode Wouw		1		1
Geelpootmeeuw		20	1	21	Roerdomp		1	1	2
Geoorde Fuut		2		2	Roodhalsfuut	1		1	2
Goudplevier		8632	609	9241	Roodhalsgans		1		1
Grauwe Gans	15881	43973	17921	77775	Scholekster		133	1	134
Grote Canadese Gans	15	1838	1810	3663	Slechtvalk	2	14	5	21
Grote Gele Kwikstaart		13	5	18	Slobeend	265	505	193	963
Grote Mantelmeeuw	21	21	12	54	Smelleken	1		1	2
Grote Zaagbek	356	337	204	897	Smient	1778	26063	12771	40612
Grote Zee-eend			2	2	Soepeend	38	1226	359	1623
Grote Zilverreiger	253	887	479	1619	Soepgans	12	504	578	1094
Grutto			30	30	Stormmeeuw	854	9332	6059	16245
Houtsnip	2		2	4	Tafeleend	7084	809	473	8366
hybr Brandg x Grauwe G			1	1	Toendrarietgans	3663	3072	1336	8071
hybr Can.g x Grauwe gans		1	7	8	Topper	18		2	20
hybr Can. Gans x Soepg		1		1	Tureluur		38		38
Ijsvogel	8	37	15	60	Waterhoen	80	1964	657	2701
Indische Gans		1	28	29	Waterpieper		25	13	38
Keizergans		1		1	Waterral	32	39	15	86
Kemphaan		2425		2425	Watersnip	8	39	41	88
Kievit	177	30512	4077	34766	Wilde Eend	3217	17041	8398	28656
Kleine Mantelmeeuw	1	16		17	Wilde Zwaan	620	20	46	686
Kleine Rietgans		20	95	115	Wintertaling	562	2727	2942	6231
Kleine Zilverreiger	1			1	Witgat	3	18	4	25
Kleine Zwaan	1045	508	121	1674	Wulp		1825	490	2315
Kluut		1		1	Zeearend	9	2	4	15
Knobbelzwaan	2737	1693	1784	6214	Zilvermeeuw	152	562	128	842
Koereiger		4	1	5	Zwaangans		12		12
Kokardezaagbek			4	4	Zwarte Zee-eend		1		1
Kokmeeuw	1767	34856	9387	46010	Zwarte Zwaan	2	11	2	15
Kokmeeuw of Stormmeeuw			205	205					
Kolgans	8393	172585	44790	225768		114710	456781	137103	708594